

En australsk øjenåbner

Af: Jan Holm Ingemann, Lektor ved Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet

Økologisk dyrkning betaler sig i Australien – også uden certificering

Lad det være indrømmet straks: Selvom jeg som forsker er vant til at tænke kritisk og systematisk, så var jeg ret naiv, da jeg rejste til Australien første gang. Målet var bl.a. at undersøge, hvilke politikker der kan fremme økologisk landbrug. Vi har i vores del af verden vænnet os til, at de fleste forandringer af landbrugsproduktionen kræver politiske initiativer i almindelighed og støttekroner i særdeleshed. Det er ikke tankegangen i Australien, hvor de politiske initiativer (og støtte-dollars) er ganske begrænsede. Derfor var det interessant at sammenligne den australske udvikling med den europæiske.

Inden min afrejse havde jeg forberedt mig grundigt – troede jeg. Fremme på den anden side af jordkloden kom jeg ud blandt både konventionelle, økologiske og biodynamiske landbrugere i staterne New South Wales og Victoria. Jeg gik ud fra, at jeg skulle forholde mig til certificerede økologiske landbrug. For os er det oplagt, at producerer man økologisk, så er man naturligvis certificeret, for ellers får man hverken økologistøtte eller merpris. Og uden støtte og merpris går det slet ikke, tænker vi under vores himmelstrøg.

Mere end statistikken fortæller

Allerede ved mit første besøg i et australsk landområde gik det dog op for mig, hvor naiv jeg havde været. Der mødte jeg nemlig to landbrugere, der producerede med økologiske metoder uden at være certificerede. Det var ikke en tilfældighed, for jeg mødte også flere ikke-certificerede økologer på de øvrige ture ud i landområderne. Dermed gik det op for mig, at omfanget af økologisk/biodynamisk produktion i Australien er væsentligt større, end statistikkerne over certificerede arealer fortæller os.

Men hvorfor kunne landbrugere finde på at dyrke økologisk uden at være certificerede? Det spørgsmål var der forskellige svar på, men fælles for de fleste var, at disse metoder giver et sundere miljø og en sundere driftsøkonomi. Nok er udbyttet ofte mindre, men omkostningerne falder mere, og dermed bliver det samlede resultat en smule bedre.

Vinbønder uden certificering

En særlig gruppe blandt disse ikke-certificerede var vinbønder. Angiveligt er udbredelsen af økologiske, og i særlig grad biodynamiske, metoder voksende med en lignende begrundelse om, at de både giver sundere dyrkningspraksis og sundere driftsøkonomi. Fra flere af disse vinbønder fik jeg dog også supplerende begrundelser for at undlade certificering. Den første var, at typisk 5-10 mindre og mellemstore vinbønder leverer druer til samme vinmager. Dermed bliver druer fra konventionelle og økologiske producenter blandet sammen. Den anden var, at økologisk vin i pionerfasen fik et dårligt ry grundet dårlig smagskvalitet. Det har ændret sig markant siden, hvor især biodynamiske vine er udviklet til meget høj kvalitet, men det dårlige ry hænger ved på visse markeder. Den tredje og sidste supplerende begrundelse var, at når produkterne nu alligevel ikke blev afsat til merpris, så ville det jo bare være en unødvendig meromkostning at lade sig certificere.

Se det var en australsk øjenåbner!

Denne klumme blev bragt d. 30. maj 2008 i Økologisk Jordbrug nr. 410.